Proletarhoji tamomi dunjo, jak şaved!

BAJROQI MIꜦNAT

Organi partijaji Komunistiji (ʙ)Ûz. ≡ Орган ЦК КП(б)Уз
Ba zavoni jahudihoji ʙuxori—На туз.-бух. евр. язык.

Ba 7-umi oktjaʙr 61 parasoni piloni solona doda şud.

BUXOROJI KUHNA. Kolxûzi OZET rajûni Buxoro 20-umi sentjaʙr ʙo tajorigarihoji zûr ʙa cindanu supurdani paxta daromadagi meʙoşad.

Ba mudati 17 rûz jaəne az 20-umi sentjaʙr to 7-umi ûktjaʙr piloni paxtaciniju paxtasuporiro kolxûzi OZET ʙa 61 parason içro kard.

Kolxûz ʙa doskaji surxi rajûni darovarda şudagi meʙoşad.

Cindanu supurdani paxta ʙa avç hast.

Tamomi korho udarnikona guzaşta istodast va ʙaholati hamin korhoji udarnikiji xud kolxûz peşravihoji kalon sohiv şud.

M. Aronûf.

Az xususi aꜧvoli taşkiloti partijagiji Qirƣiziston.

Maqolaji nojivi rajisi SKK NKRKI-ji SSSR rafiq N. Antipuf.

Ba asosi materjolhoji az xususi aꜧvoli taşkiloti Qirƣiziston ʙa SK VKP(ʙ) omadagi, SK partija voçiv şud, ki az xususi ʙad ʙudani aꜧvoli in taşkilot qaror ʙurorad.

Ba xudi çoş rafta in materjolhoro sançida ʙuromadan nişon dod, ki ʙaroji durust kardani kori taşkiloti Qirƣiziston ʙa xususi jak qator korkunhoji on maəneʙurorihoji taşkiliji muəajan qavul kardan zarur ʙudast.

Peş az xususi tarafi gandaji taşkilotro xarakteristika doʙan nişon dodan zarur hast, ki respuʙlikaji Qirƣiziston ʙa natiçaji içro kardani pançsolaji jakum muvafaqijathoji xoçagiji xelo kalon dorad. In peşraviju muvafaqijathoro nişon doda guzaştan çuzo ham zazur hast cunki az tarafi korkunhoji çihati şahrcigi fikr doştagi hamin xel avozaho hast, ki gûjo az Qirƣiziston faqat megirifta ʙoşandu amo ʙa Qirƣiziston hici namedoda ʙoşand..

1. SANOƏAT. To vaqti inqiloʙi Oktjaʙr dar xoki Qirƣizistoni hozira heç sanoəat naʙud. Hozir ana inho hastand:

a) seto konhoji əazamati toşkûmurʙurori ʙo 3 hazor raʙûciho mavçud ast, kadome ki in konho 90 parasoni tamomi toşkûmuri dar Azijoji Mijona ʙurovarda meşudagiro medihand. Ƣajri in ʙoz setoji digar konhoji toşkûmurro əimorataş tamom şuda istodast, ʙa nazdiki ʙa kor medarojand.

ʙ) dar şahri Frunze incunin ʙunjodijatho şudagi hastand. Komʙinati gûştʙuroriju gûştnigodoriji ʙo texnikaji nav asʙovdor karda şudagi, zavudi mexaniki, tegirmoni iliktrisi, du to istansahoji elistrisiji teplovûji va jakto gidroistansa, koperativi sanoəatiji „Intergelpo", ki on jak qator korxonaho (faʙriki movutʙurori korxonahoji mexaniki, durezgari, lijni, zavudi carm va digaraş dorad.

v) zavudi qandʙuroriji jakumi qirƣizistoni ʙunjod karda şudagi hast, zavudi paxta əimorat karda şud va az dutoji digar zavudi qand əimorat karda şuda istodast.

g) komʙinati Cuj ʙa davri az on manfiəat ʙurdan daromad. Dar soli 1933-jum on ʙaroji tajor kardani 27 miljonu 890 hazor navdaho programa dorad.

18.700 tûntuxmu uruqi konoplaji ʙaljoni medihad, ki on kor karda ʙuro ʙadani kanavu kandirro ʙa rah memonad: korxonahoji jordamciji on əimorat soxta şuda istodast.

d) dar hamin zamin 10 to sovxûzho ʙunjod karda şudand: ʙunjodijati lotinaji Cumiş tamom karda şuda istodast, ki on imkonijathoji iqtisodiji ʙavsozi medihad, az hama peş atroji xarovi Cujro ʙa kor medarorad.

2. XOÇAGIJI QIŞLOQ. Dar ʙovati xoçagiji qişloq hamcunin muvafaqijathoji çudo ham kalon mavçud hastand:

a) majdoni korami kulturahoji ƣallaju dona dar soli 1914-um 560.000 gektor ʙudand, on to hamin solro ʙa 780.000 gektor zijod şudagi hast.

ʙ) ʙa xususi paxta: dar soli 1914-um 25 hazor gektor ʙud, hamin sol 45 hazor gektor meʙoşad;

v) zijod şudani majdonhoji ovikori ʙa 33.000 gektor rasid.

g) ʙa xususi kûcmanciho muqumi kardan xelo kor guzaronda şudagi hast.

Az 94.000 xoçagihoji kûcmanciji dar Qirƣiziston ʙudagi dar soli 1931-um 10 hazor xoçagi va dar soli 1932 jum az 20 hazor xoçagi zijodtar kûcmanciho dar ʙoloji zaminhoji xud muqumi karda şudand.

Hamin sol dar ʙovati naticahoji kûconda şudahoro mustahkam kardan vazifaji maxsus monda şudagi meʙoşad

d) ʙunjodijati sovxûzu MTSho ham cunin ʙa tariqi vaseh ʙa rah monda şudagi hast.

Seto tresthoji hajvonotparvari 14 to sovxûzhoji ci qadar sar şumur rama ho doştagi dorand, MTS-ho 1500 to traktûrho dorand.

Hamaji in coraʙiniho, ʙa çudo ham peşravu zijod şudani kolektivondani xoçagiji qişloq rasondand: ʙa 1-umi ijuli soli 1933 jum kolektivondan 66 parasoni tamomi xoçagihoro taşkil mekunad. Ba hamin ʙarovaro hozir kolxûzhoji namunagiji çihati sijosi va xoçagi mustahkam şudagiho ham mavçud hastand.

3 BJUDZET. Taraqi kardani sanoəat va xoçagiji qişloq ʙarovari jordami harçonivaji çuvov doda metavonistagi dodani itifoqi soveti ʙa ʙjudzeti respuʙlikoni hamcunin peşraviji əazamat dod.

Agar dar solhoji 1925-1926—um ʙjudzet 3 miljonu 700 hazor sûm ʙoşad, amo hamin sol on ʙa mavlaƣi 24 miljon sûm rasidagi hast. In xel taraqi kardani ʙjudzet, ʙaroji tamomi korhoji xoçagiju madaniji respuʙlikaro çudo ham ʙa avç darovurdan imkonijatkoji çudo kalon medihad.

4. TARAQIJOTI ƏILMIJAT VA MADANIJAT. Hamaji in ʙa kori çihati əilmiju madani taraqi kardani respuʙlika taasiri kalon ovard.

Faqat haminro guftan kifoja mekunad, ki xudi hamin sol respuʙlika se VUZ, cor raʙfak va 18 texnikum dorad. Nispi in çojhoji taəlimgiriro qirƣizho taşkil mekunand.

Ba xususi əilmu donişi xalqi ham hamin xel hast.

Agar dar soli 1915-um dar xoki respuʙlikaji Qirƣiziston 70 to maktav ʙuda dar on 360 nafar qirƣizho mexondand, amo dar soli 1932-jum dar maktavhoji ivtidojiji Narkomprûs az şumorişi umumiji 139 hazori ʙacahoji maktavxoni ʙudagi 63 hazor nafar qirƣizho mexondand. Ƣajri in dar maktavhoji nest kardani ʙesavodi 118 hazor nafar maxsus qirƣizho mexonand.

5. ZDROVOXRANENIJI XALQI. To inqiloʙi Oktjaʙr Qirƣizizton hamegi 6 to ʙalnitsa doşt, ki ʙa on 100 ta kat ʙud. Amo hozir har jak rajûn kamaş 2 ʙalnitsagi dorad, ki dar on ʙa qadri darkori dûxturho kor mekunand.

Ƣajri in dar jak qator ʙalnitsaho qirƣizhoji əilmi dûxturiro xonda jod giriftagi kor mekunand.

6. APORATRO MILIJU MAHALI KARDAN. Sijosati miliji leniniro asosan durustu tûƣri ʙa əamal ʙurovurdan, ana ʙo hamin nişondihiju dastaho şajxut dorand: dar aporathoji respuʙlikoni dar soli 1931-um nazar ʙa miqdori odamhoji kor karda istodagi 7 parason qirƣizho kor mekardand va ʙa qatori korkunhoji zuvoni qirƣiziro medonistagi—12,6 parason korkunho ʙudand. Ba 1 umi janvari soli 1932—jum qirƣizho 8,6 parasonro taşkil mekunand, ʙa qatori onho zuvoni qirƣiziro medonistagi 18,2 parason ʙudand.

Hamin tariq mo meminem, ki vazmi andozaji qirƣizhoji ʙa aporatho kor karda istodagi rûz ʙa rûz zijod şuda istodast va korkunhoji jevrûpoji zuvoni qirƣiziro jod girifta istodin kori tamomi proizvûdstvohoro ʙa zuvoni qirƣizi gardondan hole çudo ham sust ʙa rah monda şudagi hast. In kor hozir ʙa guzarondan sar karda şuda istodast.

Ana natiçahoji kaltaji taraqijoti xoçagi, madani va sijosiji respuʙlikaji Qirƣiziston hamin tariq meʙoşad.

In muvafaqijatho natiçahoji SK-ji partijaji mo sijosati miliro qatəijan guzarondanaş ʙa avç daromadani tamomi quvati sinfi raʙûci, ʙoqimondahoji davroni ʙoju manapiro qatəijan reşaʙur karda partoftan va natiçahoji faəolona jordam dodani proletarjati itifoqi soveti meʙoşand.

Maəlumast, ki in muvafaqijathoro hama taʙrik karda nametavonand. Boqimondahoji ʙoju manaphoji zada toru mor karda şudaji dar idorahoji şûroji dar kolxûzho va ʙa digaraş sar darovurda monda rust şuda istodagi ʙa taraqijoti xoçagiji sotsialistiji Qirƣiziston onho ʙarham xûrdani xudro meʙinand.

Onho medonand, ki har jak qadame ki ʙa peş dar rohi zûr kardani elementhoji xoçagiji sotsialisti monda meşavad, umedi onhoro dar ʙovati dar ʙoz gaştani davroni peştara ʙarham mezanad.

Az hamin ço mo muqoʙilijatkuniji ʙerahmonaji in ʙoqimondahoro meʙinem. Muqoʙilijatkuni əivorat az on hast, ki onho tamomi çinshoji aksulinqiloʙi va muqoʙili sovetiro taşkil dodani meşavand va harakat mekunand, ki ʙa komunisthoji un qadar ustuvor naʙudagi taasir kunand.

Taşkiloti Qirƣiziston va xususan rahʙarikunandahoji Qirƣiziston ʙojad ʙa jod meovardand, ki muqoʙilijatkuniji duşmani sinfi ʙe gap şudani ʙud va onho voçiv ʙudand, ki ʙa jagon masəala ham huşjoriju ustuvoriro gum namekardand.

Lekin ʙa əamal in mavçud naşudast.

Dar jak qator masəalaho va ʙa navʙati aval dar ʙovati masəalaji gûştin ʙaroji ƣallaju dona, rahʙarikunandahoji taşkiloti Qirƣiziston huşjoriji sinfiji xudro nişon nadodin va ʙa əamal sijosati şahrcigiro guzaronda, ʙa taasiri mafkuraji ʙoju manapi ƣaltidagi meʙoşand.

Rahʙarhoji oʙkûm rohi partijagiro vajron karda ʙotûƣri ʙurdanaşon xususan az kamponijaji ƣalatajorkuniji soli 1932-jum qatəijan rûj dodagi meʙoşad. Xatohoji mavçud şudaji jak cand taşkilothoji Qazoqistonro vaseh karda jak xel korkunhoji Qirƣiziston cunin hisov kardin, ki to ʙarzijod zagatûvka kardanro naƣz meşavad, ki zagatûvkaro mukamal içro nakunand.

Rajisi Sovnarkûm Aʙdurahmonûf tûpa tûƣri in xel masəala mondast.

„Majlaş ki mohoja az xususi zagatûvka nakardanamo az kor girandu amo Qirƣizistonro ʙa in xel aꜧvoli vazʙin nameʙijorem" .Ana in xel taşkilotro mulojim kardan ʙa cunin aꜧvol ovurd, ki piloni ƣallaju donatajorkuni hamegi ʙa 90 parason içro karda şudast, lekin kolxûzho qariv ʙa 100 parason içro kardagi hastand va pilonro içro nakardan ʙutunan az ʙoloji sektûri jakakor meʙoşad. Dodu ʙedodkunihoji pilon içro karda nameşavad guftan, az qismi kulokhoji tiqimdori onço meʙuromad.

Az tarafi rahʙarikunandahoji oʙkûm ana in çudo ham toqat ovurda nameşudagi hast, ki onho ʙaroji ƣallaju donaji holekaj tajor karda şudagiro ʙurovurdan muqoʙilijat mekardand. In ʙa ʙurovurdani ƣalla muqovilijat kardan va ƣallaju donaji tajor karda şudagiro dar xudi Qirƣiziston nigoh doştan çudo ham ʙa tariqi toqat ovurda nameşudagi rûj dodagi meʙoşad.

In muqovilijatkuni ʙo candin ravişho meraft:

a) NESTU NOVUD KARDANI ƢALLAJU DONA dar soli 1932 jum ʙa daraçaji çudo ham vaseh rasida ʙud, ki in aꜧvol çudo ham faroqmasəalagi qati guzaşta ʙud va ʙa muqoʙili in nestu novudşavi heç jak gûştinʙari mavçud naʙud. Baroji hamin şuda Sredazʙjuro SK VKP(ʙ) va prizidumi SKK VKP(ʙ) voçiv şuda ʙudand, ki ʙa kotivi oʙkûm rafiq Şaxraj, ʙa rajisi Sovnarkûm rafiq Aʙdurahmonûf va ʙa jak qator digar korkunho vigovûri qatəi eəlon kunand, hamcunin rajisi OʙlKK rafiq Sadajûfro az kor furovurda şuda ʙud.

ʙ) AZ HAD ZIJOD KARDANI KONTINGENTHO: Narkomsnaʙi Qirƣiziston dar ʙovati taaminoti markazi kunondagi ʙa nazdi taşkilothoji markazi ʙa 430 hazor odam zajavkaji talavnoma dodagi hast. In miqdori nişon doda şudagi ʙe paxtakorho meʙoşad, ki onho ʙa tariqi taaminoti maxsus hastand. Hamin tariq maəlum meşavad, ki az rûji talavi taşkilothoji qirƣizistoni, ʙa qatori paxtakorho ʙa taaminoti markazi kunonda şudagi ʙojad kamaş 650 hazor odam darovurda şavad.

Va hole in ki Qirƣiziston 1 miljonu 100 hazor xalq dorad. In sifrho xud az xud maəno medihand.

v) Sredazʙjuro SK VKP(ʙ) dar ʙovati ƣallaju donaro az çojhoji certu ʙeş ʙahori hamin sol ʙurovurda ʙa Toşkand ovurdan farmon doda ʙud. ʙa muqovili içro kardani in farmon gûştin giriftin: dar piloni paxtakorhoji Azjoji Mijonaro az ƣalla taamin kardan, ƣallaju donaji az Qirƣiziston ʙurovurda meşudagi darovurda şuda ʙud.

Bahori hamin sol Sredazʙjuro SK

(Davomaş dar varaqi 2)

Az xususi aḩvoli taşkiloti partijagiji Qirƣiziston.

(Davomi varaqi 1)

VKP(ʙ) ʙa oʙkomi VKP(ʙ)-ji Qirƣiziston taklif karda ʙud, ki tezi qati ƣalaro ʙurovurda rohi kunad, cunki ʙa davri kiştu-kori paxta dar ʙovati taaminoti paxtakorho norasogiho mavçud ʙud.

Az tarafi oʙkomi Qirƣiziston ʙa in ki ʙa ʙurovurda şudani ƣala jordam doda şuda ʙoşad, amo oʙkom xususan kotivi on rafiq Şaxraj ʙa muqoʙili ʙurovurdani ƣala gûştini qatəi ʙurdagi meʙoşad, cunin ʙahona joftin ki gûjo kamponijaji kiştu koram guzaşta istoda ʙoşadu va az hamin saʙav onho ƣalaju donaro ʙurovurda nametavonista ʙoşand.

Amo dar haqiqat ʙaroji ƣalaiu donaro kaşondan faqat 1—2 parasoni quvati mekaşidagi darkor ʙud, ki in ʙe heç jak qini ʙo hamin quvati mekaşidagiji Qirƣiziston içro karda meşud. Gapi rafiq Şaxraj hamin hast ki agar şumo mohoro ʙaroji ƣalaro ʙurovurdan voçiv kuneton, man ʙarhazar mekunam, ki rahi az Riʙaca to Frunze ʙo əasphoji murda pur meşavad. In cunin nişon medihad, ki gap dar ʙoloji kiştu kori ʙahori na ʙudastu, amo xohişi onho ƣalahoji az rûji pilon ʙa digar respuʙlikaho ʙurda meşudagiro naʙurovurdan ʙudast.

g) NOQONUNI DODANI SUDA —QARZHOJI TUXMU URUƢ: ʙa rovari ʙahor ʙa ƣalaʙurori muqoʙilijat kardan, ʙjuroji oʙkomi Qirƣiziston, xudi rafiq Şaxraj tiligrom medihad, ki ʙa kolxûzho şudahoji uruƣi gandum doda şavad. Az xususi in suporiş noqonuni ʙudanaş gap zada naistoda, nişon dodan darkor hast, ki ʙa in sudahoji uruƣdihi az Maskov ruxsad girifta naşuda ʙud, in xel suporiş dar ʙovati ʙa duruni xudi kolxûzho tuxmu uruƣro mûʙilizatsija kardan diIxunukiandoziho ovurd va ʙa hamin ʙarovaro ʙa xususi dar Qirƣiziston futur raftani kiştu-kori ʙahori xof meovurd.

Hamaji in nişon doda şudagiho, maəlum mekunand, ki rahʙariji oʙkomi Qirƣiziston, dar rohi şahrcigi, muqovili gosudarstvogi istodast, ʙjuroji oʙkom ʙa taasiri kulokiji—ƣajr jon dodast.

Az rohi partija ƣecida raftan ham cunin dar ʙovati digar masəalahoji prinsipialiro sust kardan umuman dar ʙovati korkunho va xususan dar ʙovati korkunhoji qirƣiz rûj dodagi hast.

JAK CAND MISOLHO MIBIJORAM: ʙa Narkomsnaʙ rafiq Slovatski, to on vaqte ki û rahi şahrcigiro ʙe gap meguzarond, az tarafi oʙkomi Qirƣiziston ʙa û muəomilaji çudo ham naƣz ʙud: amo ʙaəd az one ki ʙa tahti taasiri suporişhoji Sredazʙjuro SK VKP(ʙ) va Maskov rafiq Slovatski, sar karda sijosati qatəiji markazro meguzarond, muəomila ʙa û digar şudagi meʙoşad va to daraçaji muəajani ûro ʙe ovrû kardan rasidast. Iltimosi Slovatski az xususi ûro ʙoz gardonda ʙa Maskov kamandirûfka kardan ʙjuro qanoəat mekunonad va ʙo podpisi sarkotivi oʙkom rafiq Şaxraj ʙa û xrakteristikaji çudo ham naƣz doda meşavad.

Barovari hamin ʙjuro oʙkom qarori oʙlKK ro tasdiq mekunad, ki on qaror ʙa xarakteristikaji oʙkom dodagi ʙutunan ʙarxilof meʙoşad.

Hamin tariq, jak dokument ʙaroji Maskov ʙa dasti cileni partija doda meşavad, ki û teztar ʙuromada ravad ki û qanoəatʙaxş şavadu dar markaz rafta çançol naʙardorad. Digar qaror ʙaroji taşkilothoji mahali ʙurovurda meşavad, ki onho hamin qati nişon dodani meşavand, ki ci xel taşkilot korkunhoro qatəijan çazo medodast.

Hamin xel ahvol ʙo digar korkun-rajisi komʙinati gûşt rafiq Djakûfski şudagi meʙoşad. Az saʙaʙe ki dar komʙinat faktho ji harakati notûƣri mavçud ʙudast, ki on ʙa ganda şudani gûşt əojid kardast, oʙlKK va organhoji tirgovkunanda ʙa nazdi oʙkomi Qirƣiziston masəala memonand, ki jak qator korkunho va ʙa hamin çumla Djakûfski ʙa sud doda şavand.

Bjuroji oʙkom tasdiq mekunad. ki rafiq Djakûfski sud karda naşavad, amo ʙaədi cand vaqt qarori ʙjuro digar nakarda rafiq Şaxraj rizogiji xudro medihad, ki rafiq Djakûfski sud karda şavad.

Dar xudi komʙinati gûşt sudi namunavi taşkil doda meşavad. In sud cunin „namunavni" şud, ki sudkuniro in xel guzarondan mumkin nest.

Ba navʙati aval mauəlum şud, ki materjolhoji tirgov noqanoəatʙaxş meʙoşad. Cunin maəlum şud, ki gar cande tirgovi in kor peşaki çudo ham ʙisjor vaqtho guzaronda şudagi ʙoşad, lekin materjolho sarosemagi qati tajor karda şudin. Sud əojid şudast, ki in korro moneə karda onro ʙa tirgov ʙoz gardonad. Ba natiça cunin şudast, ki—ʙaroji intizom gûştin naşuda ʙaroji ʙa xoçagiji sotsialisti muəomilaji naƣz kardan naşuda, ovrûji organhoji şûrojiju sudiro rezondan şudast.

Rafiq Djakûfskiro hamcunin az kor çuvov medihand, ʙa Maskov raftan ruxsad medihand va xarakteristikaji çudo ham naƣz medihand.

Lekin ʙa xususi ʙa mudiri soviqi Zagotzerno rafiq Alekseiûf muəomila kardan mo digar ahvol meʙinem. Ba davri oʙkom ʙa muqoʙili ƣalaro ʙurovurdan gûştin ʙurdanaş, Alekseiûf ʙa kantûraji mahaliji xud tiligirom medihand, ki suporişi az xususi ʙa Toşkand firsondani ƣalaro içro kardan û manə mekunad.

Bo Alekseiûf hodisaji ʙad rûj medihad. Şav ʙa vaqti ʙozgaştaomadan ʙa ahvoli huşjor naʙudagi meʙijojad û ʙa jak nogoh paronda xudaşro jerador mekunad.

Ba tamomi taşkilot hamin xel avozaho pahm şudin, ki Alekseiûf harakat dostast, ki xud xudaşro kuşad.

Ba vuçudi hamin ham jak xeiho meguftand ki û kori muqoʙili partijagi kardagiji xudro fahmid, digarho ʙoşand, xususan çinshoji muqovili soveti meguftand, ki Alekseiûf qahramon meʙoşad, „ʙaroji interesi" Qirƣiziston û gûştin megirift, lekin az saʙaʙe ki ʙaroji digar korro içro kardan ûro voçiv mekardand, xud xudaşro kuştana xohiş kard gufta guftugûj mekardand. Ba vaqti sançiş maəlum şud, ki xud xudama mekuşam gufta ʙa heç kas Alekseiûf heç vaqt gap nazada ʙudast va rûzi aval tamomi voqiəaji şuda guzaştagiro ci xele ki şuda ʙud tûƣri gufta dod.

Ekspertiz kardan hamcunin nişon dod, ki parondan ʙa jak nogoh şudast. To vaqti ʙa qatori Alekseiûf hamgap şudani mo, jagontaji korkunhoji rahʙarikunanda ʙa mo gapi rost nagufian, to Alekseiûf qati hamgap şudana mo ʙovar ovurda ʙudem, ki û xud, xudaşa kuştanro mexostast. Qarori az xususi Alekseiûfro az kor furovurdan ʙa û vigovûri qatəiji taakidnok eəlon kardan, hole ham ʙa matʙuəot ʙurovurda naşudast.

Hamaji in hodisaho az xususi sijosati notûƣriji ʙa korkunho qavul karda şudanaş, az xususi dar taşkilot ʙa faktu dastahoji konkreti prinsiphoji tarʙijavi naʙudanaş va ʙa korkunho muəomilahoji şahrcigi ʙudanaşro tasdiq mekunad.

Az tarafi jak qator korkunhoji jevrûpoji fakthoji notûƣriji ʙa korkunhoji qirƣiz muəomilaji ganda kardan mavçud hast, ki ʙa korkunhoji mahali onhoro az nuiqu nazari puştu panoji, jo az ʙomi ʙaland, jo ʙepisandi qati nazar mekunand, in nişonihoji şovenizmi velikoderzavi meʙoşad.

Baçoji ʙa muqoʙili in fikrho gûştin ʙurdan rafiq Şaxraj xudaş ʙa onjon dodagi hast.

Dar plenumi oʙkom û az tarafi xud jak suxani ƣanatnok mepartovad, ki ʙa korkunhoji mahaliji mili ʙovar ovurdan darkor hastu lekin az had zijod ʙovar ovurda naşavad. Hamin tariq taqsimkunihoji „moho", „şumoho" guftagi mavçud şudast va hama korkunhoji mahali ʙa jak taraf girifta şudin, ʙa har jak korkun alohida tafriqanok muəomila kardan mavçud naşudast. In tariq ʙa korkunhoji mahali muəomila kardan, alvata çudo ham zararnok meʙoşad, cunki ʙajni komunisthoji—qirƣizi ʙa partija çonsupor ʙudagi in ahvol muthajiri meovurd va ʙa hamin ʙarovaro on ʙa dasti milatciho madad medod.

Hamin tariq ʙjuroji oʙkom taktikahoji navi duşmani sinfiro nadonistagi meʙoşad, ki az in xusus dar plenumi janvariji SK va SKK VKP (ʙ) rafiq Stalin taakid karda nişon doda ʙud va oʙkom jak qator xatohoji çudo aportunistî kardagi hast.

Dar ʙovati şakli rajisi Sovnarkomi Qirƣiziston Aʙdurahmonûf xususan istoda guzaştan darkor hast.

Aʙdurahmonûf ʙo fikru feəli xud va ʙo sijosati xud dar on kaçravihoje ki ʙa taşkiloti Qirƣiziston ʙud az hama ʙisjortar gunahkor meʙoşad.

U xudaşro cun odami kamtar partini ʙudagi az komunist dida ʙisjortar aportunist ʙudagi nişon dod.

Sijosati dudilaji û ʙa tamomi masəalahoji muhimtarini xoçagi va ʙevosita dar ʙovati ʙa partijaji mo muəomila kardan taasir karda nişon dod. Ba durustu tûƣri ʙudani sijosati partija Aʙdurahmonûf ʙovar name kard dar ərizahoji maxsusi xud û ʙo dudilagi ʙo rohi partija rizo ʙudani xudro nişon medod, lekin ʙa əamal û rohi şahrcigi, sijosati kaşandagiro harakat karda meguzarond ʙajni korkunhoji rahʙarikunandaji oʙkûm û ʙa xususi imkonijatho içro kardani suporişhoji gosudarstvogiji ƣalaju gûşt noʙovariro çori mekard ʙa zafar joftani ʙunjodijati kolxûzi ʙovar nameovurd, ʙa taki taasiri çinshoji aksulinqiloʙiji ʙoju manapi istoda, az xususi nigoh doştani zinduganiji peştariji avlodi, ʙo sardoriji eksplotatârho—ʙoju manapho xijol mekard. Hamaji in gunahkorkuniho dahnakiju xuşku xoli nestand.

Rafiq Aʙdurahmonûf voçiv ʙud, ki dar maçlisi ʙjuro tamomi in gunohoji xudro ʙutunan durustak ʙo hamaji haqiqataş ʙovar ʙijorad.

Nişon dodan darkor hast, ki cilenhoji ʙjuroji oʙkom, kadome ki ʙajni onho komunisthoji naƣzi dilu nijataşon sof çudo ham ʙisjor hast, huşjoriji ustuvoriji partijagiji darkoriji xudro nişon nadodin, ʙa kaçʙarihoji rohi partijagije ki on ciz az tarafi rafiqho Şaxraj va Aʙdurahmonûf va ci az tarafi oʙkom jakçoja mavçud ʙud zarʙaji darkori nadodin.

Ba ʙoloji kori komisijaji kantrûliji oʙkom xususan istoda guzaştan zarurast.

OʙlKK ʙojad caşmu vizdoni partija meşud, voçiv ʙud, ki ʙa muqovili tamomi kaçraviho gûştini ʙerahmona ʙarad va voçiv ʙud, ki az tamomi korho ʙa taşkilothoji partijagiji ʙo ʙolo istodagi maəlumot doda istad. Lekin dar haqiqat OʙlKK ʙa dumi fikrhoji şahrcigi avezon şudast, ʙa vuçudi korho tamomi ʙetartivihoji mavçud şudaro rust karda ʙoleşa pûşidast, on ʙa dasti ʙjuroji oʙkomi Qirƣiziston dar gûştini ʙaroji fikrhoji şahrcigi jaroqi naƣzi farmonʙardər şudast. Rafiq TANKIN—rajisi navi OʙlKK rohi mustahkamu şaxti partijaro tezi qati ʙa dasti xud girifta natavonist va kori komisijaji kontrûliro durust karda natavonist. Baroji xatohoji şudagi, gunohho ʙevosita ʙa gardani 2 korkunhoji asosiji komisijaji kontrûli—rafiqho Mixailin va Arsenin meƣaltad.

Bisjori xatohoji ʙa ʙolo nişon doda şudagiji ʙa kori taşkiloti Qirƣiziston ʙudagiro Sredazʙjuro SK VKP (ʙ) rûji kor kardagi meʙoşad. Dar plenumi oʙkomi Qirƣiziston rafiqho Şaxraj Aʙdurahmonûf va digarh[o] xatohoji rah doda şudagiro ʙa naz[ar] girifta ʙovar ovurdand va vaəda d[o]dand, ki rohi partijaro ʙo dilu nij[at] sof meguzaronand. Baədtar maəlu[m] şud, ki ʙa xatohoji xud iqrori ka[r]dan faqat ʙa tariqi fûrmali gufta ş[u]da ʙudast va ƣajri in rafiqhoji rahʙarikunanda dar haqiqat in xatoho[ro] ʙa xud his nakardin va tamomi m[u]qovili partijagi ʙudani onro nadoni[s]tin. Xususan dar maçlisi ʙjuroji o[ʙ]kom 1 umi sentjaʙr in çudo ham r[o]kor şuda maəlum şud.

Baəd az one ki man az xususi q[a]rori SK VKP (ʙ), az xususi noqan[o]əatʙaxş ʙudani ahvoli taşkiloti Qirƣiziston va az xususi saʙaʙhoji ʙa ʙ[o] rovurdani in qaror əojid kardagi[ho] gufta dodan, cilenhoji ʙjuroji oʙko[m] na in ki dar ʙovati xatoju kamʙud hoji xud tanqidi darkoriji ʙûlşiviki ʙa avç darovurda ʙoşand, amo har[a]kat mekardand, ki un xatohoje onho xudaşon dar plenumi oʙko[m] ʙovar ovurda ʙudand, onro rust ka[r]dani meşudand. Jagon kase az cile[n]hoji ʙjuro az xususi qarori SK VK[P] (ʙ) dar ʙovati ʙad ʙudani ahvoli ta[ş]kilot heç gap nazadand. Hamin tar[iq] guftugûji durunaki ʙa muqovili qaro[ri] SK VKP (ʙ) mavçud şud. In nişo[n] dod, ki rahʙariji oʙkom, xatoho[ro] nadonista, onhoro ʙa ʙovar ovurda xohiş nakarda gûştini ʙaroji ro[st] p a r t i j a r o s a r d o r i kar[da] n a m e t a v o n a d, dar ʙ... loji qismi asosiji ʙaquvati cilenho[ji] partijaji taşkiloti Qirƣiziston isto[da] gûştini ʙaroji rohi əoliji partija[ro] sardori karda nametavonad.

Rafiq Aʙdurahmonûf ham ixlos n[a] ovurdani xudro nişon dod, û ʙa h[a]mun vaqt xatohoi xudro ʙovar ovu[rd] ki kadom vaqte ki ûro foş kardan va huçathoe nişon dodand, ki û a[z] onho rû gardonda nametavonist.

Hamaji hamin nişon doda şudagih[o] SK VKP (ʙ) ro ʙa qaror ʙurovurda əojid kard, ki on qaror az xususi ra[]fiq Şaxrajro az vazifaji sarkoti[vi] taşkiloti Qirƣiziston furovurda û[ro] ʙoz gardonda ʙa ruxsadi SK kama[n]dirûfka kardan va az xususi raf[iq] Aʙdurahmonûfro az vazifaji rajisi So[v]narkom furovurda kori ûro ʙa SK dodan meʙoşad.

24-umi sentjaʙr ʙjuroji oʙkomi Q[ir]qiziston, ʙo prizidumi OʙlKK va a[k]tiv, tamomi şakli ahvoli rahʙariro di[da] xudtanqidkuniji haqiqiji ʙûlşivik[i] ʙa avç darovurdand, qismi ʙisj[or] xatohoji xudro rûjikor kardand va qarori vasehi xud ʙa tamomi harak[at]ho ʙahoji durustu tûƣri dodand ʙa hamin ʙarovaro taşkilotro dar g[ûş]tini faəolonaji ʙaroji rohi əoliji p[ar]tija çeƣ zadand.

Vazifahoji taşkiloti partijagiji Q[ir]ƣiziston hozir əivorat az on hast, qarorhoji SK VKP (ʙ) oʙkomi Qir[ƣi]ziston va prizdumi OʙlKK ro har[ru]niva kor karda ʙurojand.

Dar ʙovati ʙartaraf kardani tamo[mi] kamʙudiho va vajronkorihoji dar [ʙa]maji taşkiloti partijagi mavçud [ʙu]dagi diqati maxsus monand.

Zarur hast, ki har jak taşkilot ʙin[ad] ki û ci xel kamʙudiho dorad, on[ho] tohoro ʙo hamaji qatəijat rûjikor [ku]nad va tamomi in kor karda ʙu[ro]madan ʙojad ʙo guzarondani cor[a]nihoji asosiji xoçagiju sijosi harçon voʙasta karda şavad.

Faqat ana hamin xel mond[a] masəala, ana hamin xel qarori [SK] VKP (ʙ) va maçlisi jakçojaji ʙju[ro] oʙkomi Qirƣiziston va OʙKK-ro karda ʙuromadan, daraçaji sij[osi] tamomi taşkiloti partijagiro ʙal[and] mekunad, tamomi cilenhoji parti[ja] dar gûştini ʙaroji rohi əoliji pa[r]onhoro ʙa muqoʙili ʙoqimonda davroni ʙoju—manapi gûştini faə[ol]na ʙurdan, ʙaroji ʙunjodijati ça[mo]jati sotsialisti mʙûlizatsija me[ku]nad.

Doskaji surx

Az ruji maəlumoti SK kompartijaji Turkmaniston va rajpartkomi Tçan kolxozi Vsemirni Revoljutsija dar kanali Baʙa-Dajxon rajoni Tçani TSSB ʙudagi ʙa doskaji surx çoj doda meşavad.

Kolxûzi Vsemirni Revoljutsa—dar ʙovati voçivijathoro ʙa nazdi gosudarstvo içro kardan dar rajûn peşqadam hast.

Dar ʙovati qalə, paxta, gûşt şir, pajûm, nalûgho, dar tamomi in nişondihiho kolxûz voçivijathoji xudro peş az mûlçar sarpur kard.

Kolxûz 179 gektor gandum, 32 gektor çav, 30 gektor paxta, 11 gektor ʙoçcakori koridagi hast.

Ba jak mah tamomi qundoştanro tamom kard.

Ba gosudarstvo 395 sentner gandum, 15 sentner çav supurd.

Ba MTS hosilot qati haq dodanro mukamal ʙud kard.

Hajvonothoji xudro avqotvori qati mukamal ihtijoç karda 1 hazoru 300 pud çav çudo karda mond.

Ba soli ojanda kolxûz koramhoji xudro vaseh mekunad.

Fûndhoji tuxmu straxovûji: 408 sentner gandum va 135 sentner çav çudo karda şudand.

Piloni paxtasuporiro kolxûz dar respuʙlika avalin sarpur kard.

Udarnikhoji ʙehtari kolxûz: rajis Rucuk Qarojûf, ʙrigadir Hoşi Berdi, kolxûzciho; Ovez Uma, Ona Murod, Taşli Ona Geldi, kolxûzcizan Melk Hamon meʙoşand.

Corjakgiriji sotsialisti kalidi zafarjoviji mo hast.

NORIN. Ba asosi nişondodi putjûfkaji 3-jumi stalini mo dar kolxûzi OZET mihnatro durustu tûqri taşkil doda, tamomi korəuhdaʙuroji kolxûztaro ʙa cind ni paxta mûʙilizatsija kardem, ʙaroji cindani ʙo sifat gûştin ʙurdani korhoji udarniki va corjakgiriji sotsialistiro ʙa avç darovurda istodem.

Kolxûzi mo ʙo kolxûzi „Kengaş" ʙartnomaji corjakgiriji sotsialisti ʙastagi meʙoşad. In corjakgiriro ʙa ʙo ʙaji dar duruni xudi kolxûz ʙajni ʙrigadaho va dar ʙajni cilehoji kolxûz korhoji udarnikiju corjakgirro ʙa avç d rovurdan mo ʙa avçi tamom guzaronda istodem.

In korhoji kolxûzcihoji mo guzaronda istodagi va ʙa əamal ʙurovardani nişondodhoji putjûfkaji 3 jumi stalini ʙa mo kalidi zafarho şud.

Bajni 20 rûz mo 45593,5 kilogram paxta cinda to 30-jumi sentjaʙr piloni paxtasuporiji solonaro ʙa 60 parason içro kardem.

In kori udarnikiro kolxûzciho ʙoz ham davom karda istodin. Nûrmaho cindani paxtaro kolxûzciho har rûz ʙarzijod içro karda istodin. Pravleniji kolxûz va ʙrigadirho xususan ʙrigadiri 2-jum rafiq JUSUPUF NAFTOLI rahʙariji əamaliji konkretiji xudro zûr karda istodin. Brigadaji dujum nazar ʙa digar ʙrigadaho xelo peş rafta istodast.

In ʙrigada piloni solonaji xudro ʙa 30 jumi sentjaʙr ʙa 65 parason içro kardagi meʙoşad. Lekin ʙrigadaji jakum (Mixoel Aʙromûf) nazar ʙa ravişi paxtaciniji kolxûz əoqiv monda istodast.

To 30 jumi sentjaʙr ʙrigadaji 1 um piloni solonaji xudro ʙa 46,5 parason içro kardagi hast.

Zarur hast, ki in ʙrigadaji jakum tezi qati əoqivmoniji xudro ʙartaraf karda, tempaji cindani paxtaro ʙa avç darorad.

Muvafaqijathoji ʙa dast darovurda şudagi ʙojad mustahkam karda şavad.

Gûştini ʙûlşivikiro mo ʙojad ʙaroji içro kardani piloni paxta davomdor ʙurda, az rûji vaədaji xud ʙa 15 umi ûktjaʙr piloni paxtaro ʙa 100 parason içro kunem.

M. Boruxûf.

Kolxûzi „OZET"—i Buxoro ham ʙa cindanu supurdani paxta peş rafta istodast.

BUXOROJI KUHNA. Kolxûzi Ozet ʙahori hamin sol az kamʙaqalu mihnatkaşho taşkil doda şudagi meʙoşad.

Bo rahʙariji taşkilothoji partijagiji rajûni va xususan ʙo jordamu rahʙariji şûəʙaji sijosiji MTS in kolxûz xudi hamin sol ʙa davru kori xud naticahoji kalon ʙa dast darovurda istodast.

Durustu tûqri ʙa əamal ʙurovardani putjûfkahoji stalini ʙa kolxûz ʙa xususi dar gûşini ʙaroji hosiloti paxta muvafaqijatho ovurdand.

Kolxûz hamin sol 63 gektor paxta korida, copuq, ovdihihoji darkoriji naqz ʙa s a r v a q t a ş guzaronda, ʙo tajorigarihoji darkori ʙa cindanu supurdani paxta daromadagi meʙoşad.

20-umi sentjaʙr ʙa paxtaciniji əomavi daromada kolxûzi OZET to 30-jumi sentjaʙr piloni paxtaciniju paxtasuporiro ʙa 30 parason içro kard.

Paxtacini ʙoz ʙa avç darovurda şuda istodast.

Zarur hast, ki tempahoji cindanu supurdan sust naşuda ʙoz ham ʙa avç karda şavad.

Tamomi mardho, zanho va podrûstkaho ʙojad az jak sar ʙa cindani paxta ʙurojand. Muvafaqijathoji mohi sentjaʙr mustahkam karda şuda dar mohi ûktjaʙr zafarhoji kalonro sohiv şudan zarur hast.

Levijûf.

Muvafaqijathoji mohi sentjaʙr mustahkam karda şavad.

Bajni 10 rûz 28 parasoni piloni solona cinda şûd.

QARA DARJO. Ba holati signolzanihoji „Bajroqi Mihnat" va ʙa asosi nişondodhoji putjûfkaji 3-jumi stalini kolxûzi Mihnat rajûni Qara Darjo ʙo tajorigarihoji zûr 19 umi sentjaʙr ʙa cindanu supurdani paxta daromadagi hast. Korhoji paxtacini to cind daraça naqz taşkil doda şudagi meʙoşad.

Mardho zanho ʙa paxtacini mukamal ʙuromada istodin.

Naticahoji in korhoji mo on hast, ki kolxûzi Mihnat ʙajni 10 rûz 28 parasoni piloni solonaji paxtaciniro içro kard.

Az 19-um to 30-jumi sentjaʙr 6790 kilo paxta cinda şud. Az in çumla ʙa punkti paxta 5860 kilo paxta supurda şud.

Paxtahoji cinda şuda istodagi rûz ʙa rûz ʙa punkti paxta supurda (furûxta) şuda istodast.

Mo hamaji kolxûzcihoji selsoveti xudro çeq mezanem, ki qimat ʙudani in rûzhoro ʙa nazar girifta dar mohi ûktjaʙr tempahoji cindanu supurdani paxtaro ʙoz ham ʙa avç karda ʙaroji 100 parasoni ʙûlşiviki gûştin girand.

Aronûf. Nijozûf.

„Ozod-Jahudi" 12481 kilo ʙa 1-umi ûktjaʙr paxta dod

FARQONA. Baroji cindan va ʙa hukumati proletari supurdani paxta kolxûzcihoji „Ozod-jahudi" udarniki kor karda istodin. Putjûfkaji 3-jumi stalini programaji korho şuda istodast. Piloni cindanu supurdani paxta to 1-umi ûktjaʙr ʙa 28,2 parason içro karda şud.

Ba punkti paxta 12481 kilo paxta supurda şud.

Zarur hast, ki kolxûzciho, sifati cindani paxtaro çudo ham naqz kunand va paxtahoji puxtagiro toza-toza cinda ʙa muqoʙili nestu novud şavi gûştin ʙarand.

Qalandarûf.

PROFESÛR JE. D POLIVANUF (Ba tariqi munozira)

Muvafaqijathoji inqiloʙiji dar frûnti zuvon ʙa dast darovardagimoro mustahkam kunem.

(Davomi gazethoji №196 va 197)

Amo guftan darkor hast, ki in fakt ham (ki jahudihoji Azijoji Mijona az çihati inqiloʙi şudani ʙunjodijati zuvoneşon az toçikho peş guzaştin) ʙa xud (ʙa misli hamaji fakthoji taarixi zuvoni va zuvoni adaʙi) şarhi içtimoəiju taarixi dorad, ki dar inço gap dar „xohişi ozodona" jo dar jagon az çihati axloqi (nazar ʙa toçikho) ʙaland ʙudani ʙinokorhoji zuvoni jahudihoji Azijoji Mijona nest.

Balke gap dar in hast, ki jahudihoji Azijoji Mijooa az çihati mazmuni taarixi peştaraji zuvoni adaʙeşon (ki jahudihoji Azijoji Mijona peş na ki ʙo harfhoji əaravi, ʙalke ʙo harfhoji „əivrit" xat menavisand va az in çihat ʙisjore az jahudihoji savodnoki Azijoji Mijona harfhoji əaraviro namedonistand va ʙinoʙarin adaʙijoti forsiro ham xonda nametavonistand) az traditsijaji feûdaliji adaʙijoti forsi va az zuvoni adaʙiji on (nazar ʙa toçikhoje ʙo forsho dar jak traditsijaji zuvoni adaʙi ʙudagi) nisʙatan dur meistodand. In ahvole ki jahudihoji Azijoji Mijona nisʙatan (nazar ʙa toçikho) ʙa traditsijaji zuvoni adaʙijiPersija novoʙasta ʙudand, ʙa jahudihoji Azijoji mijona mumkinijat dod, ki dar korhoji navkuni-dar ʙovati az traditsijaji zuvoni xati (ki dar oxiri oxiron ʙovuçudi hamin az sarcaşmaji forsi: az adaʙijoti Persija meomad) va dar korhoji zuvoni adaʙiji xudro ʙa zuvoni guftugûjiji zindaji əomaji mihnatkaşi xud nazdik kardan nazar ʙa toçikho qatəitar ʙoşand.

Rostaş, ʙaroji in ki in navkuni ʙo az zuvoni adaʙiji toçiki çudo şudan voʙasta ʙud, hozir ʙoz: —az nav ûjla karda az sari nav ʙo zuvoni adaiji toçiki jak şudan darkor nest mi?—guftagi fikrho ʙuromada istodin.

Dar in xusus, man fikri xudamro megûjam, amo man inro ʙa gardani kase ʙor kardani nestam (amo qismhoji digari maqolaji man, ʙa nazaram, xarakteri suʙjektivi nadoşta, ʙalke ʙa tariqi oʙjektivi isʙot şuda metavonand).

Avalan, guftan darkorast, ki muvofiqi şuəorhoji sijosati miliji şûrojiji dar qarori Narkomnats ʙajon karda şudagi (-ki dar on vaqt rafiq Stalin Narkomi milatho ʙud), alvata jahudihoji Azijoji Mijona ʙaroji zuvoni adaʙiji xud doştan HAQ DORAND, cun ki hukumati şûroji ʙaroji na faqat dar zuvoni modariji xud, ʙalke ʙaroji dar lahçaji modariji xud ham kitov, gazet va maktav doştan huquq dodagi hast, cunonci: misolhoji osetinho jo mordvanhoji 2 tagi zuvoni adaʙi doştagiro taqos karda ʙinem (dar zuvonhoji adaʙiji osetinhoji Digûri va ironi 2 lahça hast, dar zuvonhoji adaʙiji mordavnhoji Erzjan va Mokşan ham 2 lahça hast). Amo in xel huquqro doştan, ʙaroji az xususi jakşavi jo az xususi qisman, ʙa qadri mumkini jat, zuvoni adaʙiji xudro zuvoni milati az çihati zuvoni xeşi nazdik ʙudagi qati nazdiktar kardan heç jad namedihad. Man cunin hisov mekunam, ki 2 zuvoni adaʙiro zuvoni adaʙiji jahudihoji Azijoji Mijona va toçikiro ʙo jak digar nazdik kardan zarur hast. Amo in, ʙa ki ʙisjortar zarurast—ʙa jahudiho jo ʙa toçikho?

Man cunin hisov mekunam, ki ʙaroji in ki inqiloʙijati ʙunjodijati zuvoni adaʙiji jahudihoji Azijoji Mijona nazar ʙa toçikho ʙisjorast (dar zuvoni adaʙiji toçiki, mo ʙa capageş konservatizmi haqiqiji faqat zohiran ʙo lotinizatsija pûşonda şudagiro meʙinem), ʙinoʙarin zuvoni adaʙiji toçikiro ʙa zuvoni adaʙiji jahudihoji Azijoji Mijona nazdik kardan darkorast. Ba əlvorati digar, zuvoni adaʙiji jahudihoji Azijoji Mijona ʙojad ʙaroji toçikho əivrat şavad, cun ki zuvoni adaʙiji jahudihoji Azijoji Mijona nazar ʙa zuvoni adaʙiji toçiki ʙa guftu-guzori əoma (ham ʙa guftu-guzori əomaji jahudiho va ham ʙa guftu guzori əomaji toçikho) nazdiktarast, va hole in ki zuvoni adaʙiji toçiki dar haqiqat traditsijaji zuvoni adaʙiji forsiro (ʙo xele kam va in ham ʙoşad faqat dar ʙovati slovar çudo karda girifta şudani elementhoji əomafahmi toçikiji az kalimahoji maxsusi forsiji qaraʙ farq doştagi) dar tahti alefʙeti lotini nigoh doştagi hast. Dar hamin şartho, ʙa fikri man, zuvonhoji adaʙiji jahudihoji Azijoji Mijona va toçikiro ʙa jakdigar nazdik şudanaşon ʙaroji əomaji mihnatkaş fojdanok meʙoşad.

Amo, ʙoz ʙa savoli umumiji dar ʙolo gufta şudagi ʙoz gardem agar dar zuvoni adaʙi va guftu-gûji heç farqi prinsipona namonad, ungoh in maəneji tamoman zafar kardani zuvoni adaʙi va zuvoni guftugûjiji ʙarrûzaro medihad mi?

Man ʙa in savol aval çuvovi əamaliji kifoja mekardagi doda megûjam, ki ʙaroji ʙa dast darovurdani ahvoli hozir dar zuvoni rusiji şûroji ʙudagije ki dar on zuvoni adaʙi az zuvoni guftu-gûji xelo kam farq mekunad, harakatu kûşiş kuneton (masalan dar zuvoni adaʙiji rusi, dar zuvoni jahudihoji Azijoji Mijona ʙudagi ʙorin sakli „ro" (cunonci: odamro) ʙorin şakli maxsusi gramatiki nest.

Incunin un tûr farqe mavçud nest, ki dar zuvoni adaʙi unho, vajho navisandu amo ʙa guftu gûj uno, va jo gûjand, dar zuvoni adaʙi karda istodast navisandu amo ʙa guftu-gûj karsode gûjand va digaru digar.

Şumoho dar zuvoni rusiji Şûroji ku dar ʙajni zuvoni adaʙi va guftugûji in xel farqhoji prinsiponaro jofta nametavoneton. Az inço maəlum meşavad, ki ahvoli zuvoni adaʙiji rusiji Şûrojiro ideal (jaəne on cizi ʙa tarafi on kûşişu harakat kardan darkor ʙudagi) hisov kardan lozimast, cun ki dar soli 1917 reiûrmaji orfografi farqhoji prinsiponaji dar ʙajni morfolûgijaji zuvoni adaʙiji rusi va zuvoni guftugûjiji standartiji rusi ʙudagiro ʙarham doda ʙud. Ba in farqhoji əasri mijonagiji (dar soli 1917 ʙarham zada şudagiji) ʙajni morfolûgijaji zuvoni adaʙi va guftugûji (dar zuvoni xatu naviştiji rusi to soli 1917) in cizho doxil ʙudand, cunonci: dar şumori ʙisjor ʙa tariqi sunəi farqi çinsi (xususi çinsi mardona va zanona) monda şuda ʙudand: to soli 1917. „Добрыe малы

Tabriki rafiq Kalinin.

Muvafaqija..oji ba havo parvozkuniji şûrojiro tabrik mekunam.

Muvafaqijathoji onho faqat daslovi ba dastdaroriji stratosfera mebosad.

Ba nazdiki vaqtho çudo ham baland parvozkuni dar bajni moho vo qiəaji har zamon voli mexûrdagi şuda memonad.

Qadəmi navi dar aviatsijaji mo monda şudanaş darkor budagi in hamin hast, ki stratostati mo boz baladntar parvozkuniro ba dast darorad.

M.I. Kalinin.

Tabriki rafiq Kujbişûf.

Ba zafarjovandahoji balandiji az nazar pinhon, ba qahraмonhoji parvozkuniji avali stratostati şûrojiji „SSSR" ba ahli stratosfer rafiqho Prokofjûf, Birnbaum va inzener Gadunûf salomi otaşin mefirsonam.

Nazarkunihoju taftişkunihoji əilm baholati qismgirahdahoji şeradili in parvozkuni guzaronda şudagi ba jod giriftani stratosfera baroji be şubha daslov mondan mumkinijat medihad.

V. V. Kujbişûf.

Fabriki navi gûgirdburori ba kor daromad.

XABAROVSKI. 2 jumi ûktjabr dar Blagovecenski fabriki gûgird „Iskra" ba kor daromad.

On dar jak sol 400.000 quti gûgird meburorad.

Ba əimorati on 2 miljon sûm pul xarç şudagi hast. Fabriki mazkur butunan mexanikonda şudagi mebosad, çamiəi asbovu moşinhoş az proizvûdstvoji şûroji burmadagi hastand.

Aznavsoziji norboni lavidarjoji Odesa

ADES. Kori aznavsoziji norboni lavidarjojiji bulvari Ades tamom şud. In norboni zijoda qadri taarixiju arxitektûri doştagi va dar filmaji „Brunenûses Potjumkin" nişon doda şudagi, az nav granit qati andova karda şud.

Norboni taqmin 100 sol peş soxta şudagi az soli inqilob şudan ba in çoniv bori aval remûni karda şuda istodast.

Dar pahm kardani belathoji lotoreji 5-umi Ozet prinsip ixtijoriro baço ovurdan darkor hast.

Dar solhoji guzaşta dar vaqti pahm kardani lotorejhoji Ozet bisjor nodurustiho va xatohoji kalon karda şuda va kaçravihoji kalon rûj doda budand. Jake az in xatoho on bud, ki baəze taşkilothoji Ozet usuli ba gardani mestkomho jo zavkomhoji korxona va idoraho „bor kardani" belathoji lotorejro kor mefarmudand.

Fabzavkomho ham dar navbati xud in belathoji lotorejro ba gardani korkunhoji taşkilothoji xud „bor karda" dar vaqti mahona giriftani korkun puli belati lotorejro barxilofi xohişi û az mahoneş nigoh doşta megiriftand, cunin hodisahoje ham meşudand, ki korkunho jo faəolhoji Ozet odamhoji az xaridani belathoji lotorej rû gardondagiro dar jahudinadbini gunahkor mekardand. Az in ham bisjortar cunin hodisahojero dida meşud, ki fabzavkomho ba korkunhoji Ozet taklif mekardand, ki dar maçlishoji umumiji rabûciho buromada rabûcihoro əajvu marəə karda onho belati lotorej gironand.

Qarori navi SK VKP(b), Sovnarkûmi SSSR va VSSPS dar hamaji usulhoji to hole davom karda omadagiji lotorejpahmkuni taqiroti asosi darovurd. Nihojat, dar qarori soveşaniji 11-umi sentjabr barpo şudagiji Ozet ham cunin gufta meşavad.

„Az rûji qarori Sovnarkomi SSSR ki 31—umi avgusti soli 1932 buromada bud va az rûji qarori SK VKP(b) va VTsSPS ki 16—umi avgusti soli 1933 az xususi dar pahm kardani belathoji lotorej prinsipi ixtijoriro ba ço ovurdan buromadagi hast, əamal karda va vajronkunandahûji in prinsipro ba çuvovgariji saxt kaşida şavad".

Muvofiqi in qarorho, bojad usulhoji kûhnaji lotorejpahmkuniro bartaraf karda lotoreji 5—umi Ozetro ba usuli nav pahm karda şavad.

Belathoji lotoreji Ozetro na ki ba tariqi ba gardani mestkomho va korkunho bor kardan va na ki ba tariqi az puşti beasos zijod kardani pul davidan, balke faqat ba asosi ixtijori, ba asosi korhoji əomaviju maənedodiro guzarondan pahm kardan darkor hast.

Az puli lotoreji 4—umi Ozet dar tamomi Itifoqi şûroji—jak miljon sûm, amo dar Uzbakiston 20.000 sûm pul ba boloji odamhoji lotoreji 4—umro giriftagi mondagi hast.

In ahvolro savavaş onast, ki dar vaqti pahm kardani belathoji lotorej dar bajni mihnatkaşho korhoji taşviqotiju əomavi va maənedodi burda naşudast.

Bojad dar pahm kardani belathoji lotoreji 5—um ba takror şudani in xel ahvol heç rah doda naşavad.

Dar barovari korhoji lotorejpahmkuniro ba asosi nav az digar soxtan taşkilothoji Ozeti Uzbakiston bojad in mazmun corabinihoro ba əamal guzaronand:

1) dar asosi korhoji taşviqotiju əomaviro revoç dodan belathoji lotorejro ba puli naxt furûşand, amo dar baəzə hodisaho in belathoro ba tariqi pulaşro bûlak—bûlak to mûhlati navbati mahonagiri giriftan mumkinast.

2) taşkilothoji Ozet hama vaqt dar zvenohoji pojoni ci tûr guzaşta istodani kamponijaji belatpahmkuniro sançida ba sarvaqtaş cinda şudani pulhoji belati lotorejro taamin karda va in pulhoro ba zudi ba tekuşci iscûti lotoreji 5—umi Ozet guzaronand.

3) taşkilothoji Ozet ba hamaji çohoji belati lotorej pahm karda meşudagi baroji tamomi vaqti korhoji belatpahmkuni korkunhoji Ozet va faəolhoji Ozetro taəin karda monand, ki onho baroji durust ba rah monda şudani korho çuvovgar boşand.

4) ba jacejka va faəolhoji belat pahmkuniro naqz əamalan içro kardagi mukofotho dodanro ba əamal guzaronand.

5) baroji in, ki natiçahoji boziji lotorej to ba har mihnatkaşi belati lotoreji 5-um doştagi rasonda şavad, zarurast, ki rûjxati hamaji odamhoji belathoji lotorej doştagi dar jacejkaho mavçu[d] boşad. In mumkinijat medihad, k[i] jacejka kadom vaqte ki boşad bur[d] belathoji lotoreji cilenhoşro sançid[a] binad.

Hamaji taşkilothoji Ozet donis[ta] monand, ki baəd az tiraz az xusu[si] belathoji pahm karda naşuda mon[da]dagiro gaşta supurdan jagon əariz[a]ro ba əinovat girifta nameşava[d] va puli in belathoji lotorejro xoh[e] az taşkilotho va xohe az kasoni çu[do]gonaji in belathoro ba sarvaqta bar nagardondagi rûjonda girifta meşavad.

In corabiniho agar durust ba əamal guzaronda şavand, ba sarvaqta pahm karda şudan va ba sarvaqta cinda şudani pulhoji lotoreji 5—um[i] ihtijoç mekunand.

Dar oxir, boz jak bori digar ba j[o]di taşkilothoji Ozet dodan zarurast ki boziji lotoreji 5—um dar 3 şa[hr] dar hamun şahrhoje ki taşkilotho[ji] Ozet pahm kardani belathoji lotore[j]ro az hama peş içro karda boşan[d] meguzarad.

Mo umedvorem, ki tirazi lotore[ji] 5—umi Ozet dar jake az şahrho[ji] Uzbakiston meguzarad.

Frejnk.

Punkti paxta qavul mekardagi pax[ta]ro ba sarvaqtaş qavul namekuna[d]

XUÇAND. Punkti paxta qavul me[kardagi] baroji paxta jagon tajoriga nadida ba kor daromadast.

Dar punkt quvati rabûcigi namera[sad]. Punkt az qanoru qopho ihtijo[ç] karda naşudast. Dar punkti ucastka[ji] Istisor az boloji narasidani qop tax[minan] 1 hazoru 500 qanor paxta b[a] punkti Xûçand ovarda naşuda mudat[i] 5—6 rûz hast, ki hamtûr xov raf[ta]tast.

Ojajr az in punkti Xûçand imso[l] kolxûzhoro az qop ba daraçaji da[r] kori ihtijoç nakardast. Punkthoji pax[ta] qavul mekardagi bojad ba zudi i[n] kambudihoro bartaraf karda paxtaqa[bul]kuniro ba avç darorand.

Ahmadçon.

чики" (dar çinsi mard), „Добрыя девочки" (dar çinsi zan) navistan darkor bud. Amo dar zuvoni guftugûjiji zinda heç in xel farq mavçud nabud. Zuvoni adabetonro to ba hamin ahvol jo to ba monandi hamin xel ahvol rasoneton, ungoh tamoman kifojat mekunad, az xususi az in ham zijodaş fikr ham nakuneton! Haminro baroji taçriba guftan kifoja mebosad.

Amo masəalaro TEORIJAGI monda cunin əilova kardan mumkinast, ki dar natiçaji ravişi dojimiji evoljutsijaji dialektikiji zuvon va dar natiçaji in, ki umuman traditsijaji xatnavisi taəomul (tamoman paralelno ne) az puşti evolutsijaji zuvoni guftugûji meravad,—mo haqiqatan dar har ci xel davr—az on çumla dar zuvoni rusiji hozira dar bajni sostavi navista şudagi va dahana gufta şudagi mavçud budani baəze farqhoro mebinem.

In farqho dar haqiqat əivorat az in hastand, ki zuvoni adabi (xatu navisti) az du cizi dar guftu-gûji zinda mavçud budagi, konservativtaraşro (1. xelo konservativtar va 2. xelo taraqi kardagiro) megirad.

Masalan: kalimaji „говорит" hama vaqt bo harihoji „Г—О—В—О—Р—И—Т" navista meşavad. Amo dar zuvoni guftugûji, mo na hama vaqt hamaji buqun (hiça) hoji onro az dahn meburorem, baəze vaqtho mo onro xelo kalta karda megûjem, cunonci çumlaji „он, говорит, был там"-ro mo „он гт был там" gufta az dahn meburorem, jaəne dar inço to 2 avozi „ГТ" kalta şuda (он—г—т—был—там) meşavad.

Amo heç kas ba çoji „говорит" faqat „ГТ" namenavisad va inro az zuvoni adabiji rusi talav kardan ham lozim nest: zuvoni adabi az du dubleti zinda (cun ki harduji onho ham dar zuvoni guftu—gûji mavçud hastand), mukamaltaraşro jaəne konservativtaraşro megirad.

Ana az hamin nûrma, man maslihat mediham, ki dar zuvoni adabiji jahudihoji Azijoji Mijona ham hamin xel kor karda şavad, jaənə on şakl va kalimahoji dar zuvoni guftu gûj nabudagiro navista naşavad (jaəne heç vaqt „ro" navista naşavad, cun ki on dar zuvoni guftu—gûj nest) balke „odama, modara bacaja" va hokazo navista şavad, hamcunin „karda istodast"jo „karda istoda hast" nanavista, balke „karsode" navista şavad (cun ki in namudi muqarariji şakli dar guftu-gûj budagi hast). Amo ba çoji „karsode", kalimaji „ksode" navistan (ki in şakli „ksode" gohe dar baəze guftugûjhoji muəajan gufta meşavad) lozim nest (ci xele ki mo dar rusi ba çoji „говорит", „ГТ" namenavisem. Hamcunin, ba çoji „bud" kalimaji „bu" ro jo ba çoji „dastam" kalimaji „dasam" ro, garcande in şakliho („bu" va „dasam") bisjor vaqtho az dahn meburamada boşand, ham navistan lozim nest. Gap dar inast, ki az savave in hardu dublet („bu" va „bud") dar zuvoni guftugûj hastand, binobarin xelo kûtohtaraşro ne jo ci xele ki megûjand, şakli durustaşro (cunki „bu" haqiqatan dar zuvoni guftugûji az dahan meburojad) ne, balke mukamaltaraşro („bud"ro) navistan darkorast.

On nûrmahojero ki man dar osonkunihoji minbaədaji zuvoni adabiji jahudihoji Azijoji Mijona nigoh doşta şudanro maslihat mediham ana haminho mebosand.

Zuvoni adabiro insuna ham osonkarda onro ba zuvoni haqiqiji guftu gûji nazdik kardan darkorast jo ne? Hov darkorast, ba fikri man ba hamun rahe ki taarixi zuvoni jahudihoji Azijoji Mijona dar konferensijaji ijuniji soli 1930 holekaj raftanro sar karda bud, boz xelo peştar raftan darkorast.

Ba əivorati digar, zuvoni adabiji jahudihoji Azijoji Mijonaro (ba interesi əomaji mihnatkaş, ba maqsadi oson kardani nestkuniji besavodi va ba maqsadi mihnati pedagûg va muəalimro savuk kardan) az elementhoji prinsipona ba guftu-guzori zinda begona budagi toza kordan darkorast. Az in kor, mo faqat garavro meburem, va bovar kunoneton, ki mo heç cize boj namedihem.

Az xususi punkthoji asosiji hanuz ba guftu-guzori əom nazdik karda naşudagiji amo nazdik karda şudanaş darkor budagiro jako-jak hisov karda nişon dodani man maqolaji diga[re] menavisam. Dar in maqolaji digarai man, „punkthoji çudogonaji refûrmaji orfografiji meşudagiro" nişon me[]diham (agar vaqtam rasad, dar xususi temaji dujum ham: az xusus[i] sostavi alefbeti lotini (jaəne harfnavisi va ahmijathoji avoziji onho) gu[f]ta meguzaram).

Az xususi in masəalaji dujum kam gap mezadagimro savavaş in nest ki ahmijati in masəala kam boşad (ba capageş, in masəalaji dujum a[z] nuqtaji nazari sarfa şudani energija[]ji maktav ahmijati xelo kalon dorad) balke az in savav kam gap mezanam ki dar in xusus ahvol behtarast; alefbet umuman xelo naqz çudo karda girifta şudagi hast va cunin punkth[oji] xelo bisjor hastand, ki az xususi onh[o] faqat farazan baəze taqirothoji navr[o] taklif kardan mumkin hast, jaəne a[z] xususi darovurdani naviho dar sosta[]vi alifbeti hozira (masalan ba tariq[i] projekti ba çoji harfi „û" harfi „j" jo jagon harfi digarro giriftan va hokazo) fikr kardan mumkin hast.

redak. çuvovgari vaqtina; M. Aminû[f]

Врид. Отв. редактор М. АМИНОВ

ADRESI REDAKSIJA: Toşkand Kucaji Arpopoja pereulåki Zavodskåj № 7. Telefûni redaksija: 31-612 kantûra 31-582

Narxi gazet: 1 sola 12 sûm. 6 moha 6 sûm, 3 moha 3 sûm.

Uzlit 32/n Tipografijaji „Bajroqi Mihnat"